

Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet

Hovedstyrets årsmelding

2007

1. INNLEDNING

I stadig sterkere grad viser Sjømannskirkens statistikker at vi er en kirke med diakonal profil. Statistikkene tegner et tydelig bilde av en oppsøkende, tjenende og medvandrende kirke, - en kirke som i vesentlig grad opererer der menneskene lever sine liv i hverdagen.

I organisasjonens nye verdidokument, som hovedstyret vedtok i 2007, slås det fast

- at Sjømannskirkens hovedmål er å fremme Guds rike ved å være en tjenende kirke i verdens hverdag.

Med dette mener vi at diakonal omsorg må gjelde det hele mennesket; - på det åndelige plan så vel som på det praktiske og sosiale. Vi tror den diakonale tjenesten peker ut over seg selv; - at den er som en tegnhandling som vitner om det Gudsriket som en gang skal komme i fullkommenhet.

Vi avsluttet årsmelding 2006 med på peke på det faktum at de aller fleste menneskene Sjømannskirken møter, dem møter vi til hverdags, - utenom gudstjenesten, i forbindelse med organisasjonens stadig mer omfattende oppsøkende virksomhet. Møtene skjer på andres hjemmearena og ikke på kirkens.

Med henvisning til Pete Ward og hans "The Liquid Church", pekte vi på en utvikling i vår egen organisasjon der kirkebegrepet gradvis får et mer sammensatt innhold; - at kirke er noe vi gjør, mer enn noe vi går til. At kirke mer og mer handler om relasjon og kommunikasjon, - om møter med enkeltmennesker i hverdagslige sammenhenger. Kirke er noe vi skaper i møte med andre mennesker når vi på ulike måter peker på Jesus Kristus. I følge Pete Ward vil kirke i økende grad handle om å leve som Kristi legeme i verden, fremfor dette "å gå til kirke". Vi skaper kirke gjennom vårt vitnesbyrd og vår diakoni, ved å være Jesu Kristi hender og føtter der mennesker lever sine hverdagsliv.

På denne bakgrunn var det både utfordrende og gjenkjennbart å lese kirkerådsleder Nils Tore Andersen spissformulere seg på følgende måte: - *Kanskje er det nettopp gjennom diakoni vi må begynne å drive misjon i vårt eget land – mer gjennom diakonale handlinger enn de store og mange ord.*¹

Sjømannskirken vil på denne bakgrunn arbeide for å videreutvikle seg med en tosidig profil; - den diakonale og den evangeliske. Vi tror dette er to sider av samme sak.

¹ Bilag til Vårt Land 15.mars 2008

2. STATISTIKK

Aktiviteter 2007 og 2006

	2007	2006
Deltakere gudstjenester	114332	113050
Nattverdgjester	39251	38965
Deltakere ved vielser og gravferdshandlinger	23028	21087
Antall vielser/velsignelser	1146	1075
Antall gravferdshandlinger	136	119
Dåp (antall døpte)	272	291
Konfirmasjon (antall konfirmanter)	148	108
Syke- og hjemmebesøk/fengselsbesøk (antall besøk)	4162	3696
Kontor- skole- og bedriftsbesøk (antall besøk)	2382	1502
Sosialsaker (antall saker)	1164	1055
Samlet ordinært besøk	502265	511733
Ekstraordinært besøk (basarer, utleie etc.)	76433	75520
Samlet besøk	578698	587253
Skipsbesøk (antall besøk)	4362	4294
Møter med mennesker i det utadrettede arbeid	113425	104654
Møter med mennesker totalt i utearbeidet	692123	691907
Kretsarbeidet	55587	60538
I kontakt med totalt	747.710	752.445
Besøk på Nettkirken	35000	50837
Totalt inkl. besøk på Nettkirken	782.710	803.282

3. HOVEDTREKK I UTEARBEIDET

Gjennom 31 faste kirker/stasjoner og 19 ambulerende/besøktjenester arbeider Sjømannskirken i dag i ca 80 land.

Hovedtendensen i 2007 ser ut til å være at møter med mennesker i vårt utadrettede arbeid fortsetter å øke, mens samlet besøk på kirkene går noe ned. Dette gjelder også til en viss grad gudstjenestebesøket, selv om statistikken viser en liten økning. Dette henger sammen med at vi i 2007 også har inkludert deltakere ved julegudstjenestene i Nordsjøen.

Statistikken speiler en styrt utvikling. Vi har utfordret våre stasjoner til å satse mer på det utadrettede og oppsøkende arbeidet. Og for å få dette til, har vi i de senere år redusert samlet åpningstid på flere av våre kirker. Dessuten innførte vi i 2007 fem dagers arbeidsuke, - noe som har krevd ytterligere innstramming i åpningstid enkelte steder.

For øvrig mener vi at statistikken først og fremst må forstås som stabilisering på et allerede høyt nivå.

Oppsøkende virksomhet er sammen med **gjestevennskap**, de to bærebjelkene i vår strategi. Dette har kjennetegnet Sjømannskirken i hele dens historie. Det nye er at flere av våre klassiske sjømannskirker har måttet justere ressursbruken i retning av mer oppsøkende virksomhet og kortere åpningstid. Dette er noen ganger smertefullt. Administrasjonen har stimulert til denne utviklingen. Vi har understreket nødvendigheten av å være gode på sosialt nærvær og levere relevante bidrag i andre sammenhenger enn i våre egne. Likeledes må vi

være gode på klassisk diakoni ved hjemme- og sykebesøk. Alt sammen er genuint kirkelig arbeid. Vi har lagt mye arbeid i å dyktiggjøre våre medarbeidere nettopp til de gode møtene og de gode samtalene. Begrepet nærværskompetanse har stått sentralt i våre opplæringsprogrammer i 2007.

I forlengelsen av denne utviklingen, blir våre kirker mer og mer arrangementskirker hvor vi inviterer til kirkelige og kulturelle arrangementer. Også her merker vi økende krav til kvalitet.

På denne bakgrunn må statistikken leses og forstås som uttrykk for at stasjonene følger opp organisasjons valgte strategi:

- vi ønsker å være en medvandrerkirke som møter menneskene der de lever sine liv til hverdags
- vi ser en markert økning i kontor-/bedriftsbesøk
- vi er engasjert i flere sosialsaker
- det utføres flere syke-/hjemme-/fengselsbesøk
- ikke minst gledelig er det å se at vi har gjort flere skipsbesøk enn året før

Etablering av stadig flere ambulerende stillinger som Nordsjøprester, studentprester og ambulerende prester er med på å understreke den utadrettede satsingen.

3.1. BEREDSKAP, DYKKERKONTAKT, RÅDGIVNING

BEREDSKAP

Målsettingen for Sjømannskirkens beredskap er å *være til stede som samarbeidspartner ved ulykker og katastrofer på norsk kontinentalsokkel og utenfor landets grenser. Sjømannskirken skal i omsorgs- og normaliseringsarbeidet kunne bistå med kirkelige diakonale tjenester.*

Vi mener beredskapsarbeid er en viktig del av kirkens diakoni. Å stille opp når det gjelder som mest, må være selvsagt. Til dette kreves det opplæring. På innføringskurs for nye medarbeidere er derfor beredskap et selvsagt tema gjennom undervisning, innføringshefte i beredskapstenkning og et eget dataprogram. For å holde kunnskapsnivået oppe er det en målsetting at alle medarbeidere gjennomgår dataprogrammet én gang i året. Vårt interne opplæringsprogram legger dessuten opp til at hver stasjon skal ha minst én medarbeider med utvidet opplæring i beredskap.

I tillegg arrangerer vi lokale temadager/seminarer for våre egne staber, - ofte sammen med utenriktjenestens ansatte på det lokale sted. Samarbeidsavtalen med Utenriksdepartementet har i det hele tatt ført til et løft for vårt eget beredskapsarbeid.

Hovedkontorets beredskapsvakt er tilgjengelig hele døgnet, året rundt. Vi antar at fire av fem henvendelser går direkte til den enheten som skal kontaktens, allikevel har vår sentrale beredskapsvakt i snitt ca to henvendelser pr uke.

De alle fleste henvendelsene er enten spørsmål om kontakt med en av enhetene ute eller spørsmål om bistand. Bistand er enten hjelp til å få en av våre medarbeidere på plass eller hjelp til kontakt med katolsk prest lokalt ute. Det er jo særlig skip med filippinsk mannskap hvor dette er aktuelt. Noen få henvendelser gjelder også rådgivning ved akutte hendelser.

STIFTELSEN "KONTAKTTELEFON FOR PIONERDYKKERE" (DYKKERKONTAKTEN)

I samråd med Arbeids- og administrasjonsdepartement (AID) ble det i 2003 opprette en stiftelse med formål å - *etablere og drifte en kontakttelefon for tidligere nordsjødykkere. Stiftelsen skal videre kunne knytte til seg relevant kompetanse på gjeldsrådgivning og annen rådgivning for å kunne hjelpe nordsjødykkere som er i en vanskelig økonomisk og helsemessig situasjon.*

Stiftelsen har kontorfelleskap med Sjømannskirkens regionskontor i Oslo. Bjørgvin biskop Ole D. Hagesæther er leder av styret som for øvrig består av representanter for dykkerne og fra Sjømannskirken.

Pionerdykkerne har etter hvert organisert seg i to ulike, og svært motsetningsfulle organisasjoner; - Nordsjødykkerallianse og Offshoredykkerunionen. For stiftelsen har det vært viktig både å kunne representere dem begge på en upartisk måte, - og at begge parter er representert i styret. På grunn av store motsetninger mellom partene, er styresammensetningen for øyeblikket en stor utfordring.

Stiftelsen har tre ansatte og alle utgifter dekkes av AID. Daglig leder er utlånt fra Sjømannskirken i halv stilling.

RÅDGI VNING

Organisasjonens verdidokument slår fast at Sjømannskirken har et helhetskirkelig tilbud som blant annet omfatter familie og relasjonsrådgivning.

Derfor er det opprettet en egen fagstilling i 50% til dette formål. Stillingen vil bli utvidet til 100% i løpet av 2008.

Organisasjonens relasjonsrådgiver, sammen med lokale kirker, tilbyr temasamlinger der spørsmål knyttet til utestasjonering, forebyggende familierelatert arbeid og relasjonsspørsmål settes på dagsorden.

Slike tema blir det nå også undervist i på våre innføringskurs for nyansatte.

Når nå stillingen blir utvidet vil det bli lagt ytterligere vekt på tematikk knyttet til "Utestasjonering og Familiv" og hva Sjømannskirken kan tilby i denne sammenheng.

En utvidet stilling vil også kunne gi større mulighet til å sette ulike spørsmål knyttet til hjemflytting/repatriering på dagsorden.

3.3 NETTKIRKEN

Mye tyder på at Nettkirken har blitt kirke for mange kirkeløse og for mennesker som av ulike grunner ikke finner seg til rette i tradisjonelle sammenhenger. Derfor mener vi Nettkirken er et viktig redskap for at organisasjons mål og visjon skal bli virkeliggjort.

Men dens nåværende konsept og design begynner å bli "gammel" i internett-sammenheng. Den er også for ensidig rettet inn på et "voksnet" segment, og har i liten grad tilpasset seg barn og unges brukervaner. Derfor har Hovedstyret besluttet at det skal gjennomføres en omfattende teknisk gjennomgang og oppgradering av Nettkirken i løpet av 2008. Vi erkjenner at skal Nettkirken følge med utviklingen må den tilføres ressurser.

Fortsatt er det jevn tilsig av henvendelser til nettpresten, fra 6 til 10 henvendelser pr. dag, på årsbasis rundt 2500. Samtalene varierer fra korte svar med invitasjon til fortsatt kontakt, til lengre gjennomganger av teologiske eller personlige spørsmål som krever grundigere forberedelse fra nettprestens side. Fortsatt er det særlig ensomhet, seksuelt misbruk og homofili som går igjen blant de eksistensielle spørsmålene som reises, men også selvmordstanker, tros-anfektelser og ønsker om helbredelse for seg selv eller noen som står en nær. Spørsmål om Guds nærvær går igjen, men mange har også tent et lys som uttrykk for bønn og håp om en fremtid. Det tenkes rundt 1000 lys årlig i vår Nettkirke.

Én dag i uken inviterer nettpresten til chatte-samtale der han samtaler med de besøkende i samtid. Også på dette området må det settes inn større ressurser i fremtiden. Fredagsmailen er et stammarbeidsprosjekt med KirkeInfo og Søndagens tekst på www.kirken.no. Sjømannskirkens/Nettkirkens medarbeidere gjør skrivearbeidet på dugnad, mens noen av kirkens skribenter får et mindre honorar. Nettkirken er ”vert” for *nettkonfirmasjonsordningen*. Sjømannskirken ser gjerne at vi får til et tettere samarbeid om Nettkirken med Den norske kirke i fremtiden.

3.4. ØKUMENIKK

Økumenikk er mer enn ”økumenisk aktivitet”, - forstått utelukkende som gudstjenester hvor man ”aktivt” viser samhandling. Fellesgudstjenester er selvfølgelig viktige hendelser, men vi tror hverdagsøkumenikken også er av stor betydning. Det handler om hvordan kirkens folk møter mennesker med ulik konfesjonell bakgrunn. Det går derfor en rød tråd fra økumenisk gudstjenestefellesskap og ut til de svært mange møter og samtaler som skjer i rammen av Sjømannskirkens arbeid verden rundt. Om dette arbeidet er nå alle våre kirker pålagt å rapportere i egne avsnitt i sine respektive årsmeldinger. Disse avsnittene blir så redigert sammen til en egen melding som oversendes Mellomkirkelig Råd. I organisasjonens verdidokument heter det at Sjømannskirken har et helhetskirkelig tilbud som blant annet omfatter – *brobygging til det lokale kirkeliv og den lokale kultur*. På denne bakgrunn og dessuten som et resultat av bedre rapporteringsrutiner, opplever vi stadig større bevissthet på økumeniske anliggender i organisasjonen.

3.5. VM PÅ SKI

Etter at det i 2006 ble inngått en samarbeidsavtale med Norges Idrettsforbund, har det utviklet seg et spesielt nært samarbeid med Norges Skiforbund. Dette har blant annet resultert i at vi ble invitert med til VM på ski i Sapporo i fjor vinter. Utfordringen var å etablere en sjømannskirke på hotellet der langrennsløperne bodde, - et hyggerom for å motvirke ”brakkesyken”.

Besøket på Kitahiroshilam Hotell i Sapporo kom opp i 1200 i løpet av dagene under VM. Sjømannskirken ble både de aktives, støtteapparatets og pressens møtested.

Vi fikk glede oss med de glade og vi fikk vær nær dem som ikke var så glade.

I Skiforbundets evalueringsrapport skriver sportssjef Åge Skinstad at - *samarbeidet med Sjømannskirken var en viktig del av den norske suksessen under VM...*

For å oppnå gode prestasjoner og påfølgende gode resultater er det flere variabler som er viktige. Et viktig område er trivsel. Trivsel påvirker miljøet og skaper trygghet i forhold til prestasjon. Sjømannskirken var med sin tilstedeværelse helt avgjørende for trivselen i den norske VM-troppen.... Det var veldig forskjellig hva kirken ble "brukt til" av de ulike aktørene. Alt fra kun kaffe og vafler til "trøst" og samtaler i forbindelse med uventede resultater og hendelser underveis....Samarbeidet var så vellykket at det er viktig for oss å kunne videreføre dette i forbindelse med VM 2009 i Liberec Tsjekkia og OL i 2010 i Vancouver Canada...

4. ARBEIDET I NORGE

4.1. PERSONALAVDELINGEN

Ved utgangen av 2007 var det ansatt 208 personer i Sjømannskirken, fordelt på 182 årsverk. Dette er en økning på 9 årsverk sammenlignet med året før. Økningen skyldes både nye stasjonsområder og at vi høsten 2007 gikk inn på noen tidsavgrensede prosjektavtaler. Av våre ansatte var 97 kvinner og 108 menn. 62 av de ansatte var teologer. 3 stillinger var vakante ved årsskiftet. 22 ektefeller var ansatt i engasjement som til sammen utgjorde 9 årsverk. Dette er en økning på 3 personer og 2 årsverk fra 2006.

Gjennomsnittlig ansettelsestid i utarbeidet er beregnet til 4,98 år i 2007. Dette er en liten nedgang fra i fjor, og er korresponderende med de mange rekrutteringsprosessene de siste 3 årene. Tallet er eksklusiv ettåringene og andre midlertidige ansatte.

I 2007 hadde vi 8,6 søkere pr stilling. Generelt er vi fornøyd med søkertilgangen, - til stillinger i Nord Europa kunne vi imidlertid ønsket oss et større utvalg.

Den viktigste saken som er gjennomført i 2007 er omlegging av arbeidstid og fritid i kretsarbeidet og utarbeidet. Kretsarbeidet gikk over til 2 fridager pr. uke og gjennomsnittlig arbeidstid på 37,5 t/uke fra 01.01.07, mens utarbeidet gikk over til to fridager pr uke og gjennomsnittlig arbeidstid på 40 t/uke fra 01.08.07. Det er ikke tilført ekstra bemanningsressurser. Stasjonene har måttet gå gjennom virksomheten lokalt, se på åpningstider, aktiviteter og ressursbruk.

Plan for seniorpolitikk ble vedtatt i 2007, og iverksatt pr 01.01.08.

Den norske kirke står overfor en stor utfordring de nærmeste 10 årene i forhold til prestedekning. Store kull går av med pensjon, og færre studerer teologi. Dette er en bekymring Sjømannskirken deler. Vi rekrutterer innenfor det samme markedet. Høsten 2007 ble det derfor planlagt en annonsekampanje for å peke på Sjømannskirken som en mulig arbeidsgiver. Kampanjen ble lansert i februar 2008.

Vi må trolig også vurdere å oftere lyse ut stillinger med mulighet for ektefelle til å gå inn i 75-100% stilling. De gangene vi har slike kombinasjoner ser vi at søkergrunnet er sterkere. Særlig til steder vi vanligvis har få søkere, vil slike kombinasjoner måtte vurderes. Det kan også være at ordningen med delstillinger for ektefeller må oppgraderes til mer enn 50% stillinger.

Personalavdelingen opplever svært stort arbeidspress. I løpet av 2008 vil avdelingen bli tilført en ny medarbeider.

4.2. INFORMASJONSAVDELINGEN

På informasjonssiden har 2007 først og fremst vært preget av en sterkere satsing for å få på plass **strategier og målemetoder** for økt synlighet i eksterne medier. Denne synligheten gir igjen bedre kjennskap til organisasjonen blant "folk flest". I tillegg har det vært lagt ned mye arbeid i kvalitetssikring av våre internettsider: www.sjomannskirken.no. Sjømannskirkens mål og verdier har vært grunnlaget for alt vårt informasjonsarbeid.

I begynnelsen av juni fikk vi analysefirmaet Norsk respons til å gjennomføre en profilundersøkelse for å måle kjennskap til og inntrykk av Sjømannskirken blant et representativt utvalg av befolkningen i Norge over 18 år. Et av resultatene fra undersøkelsen viste at hele 95 prosent av befolkningen hadde hørt om Sjømannskirken. Videre svarte 70

prosent at Sjømannskirken vekker positive assosiasjoner hos dem. Omkring en tredel svarte at de hadde besøkt en sjømannskirke.

Medietrening har vært et viktig tiltak for å bli tryggere og flinkere når vi møter media.

I forkant av Norgeskurset arrangerte vi medietrening for omkring 20 sjømannsprester. Senere på året var ledergruppen samlet til en dag med tilsvarende trening.

I 2007 erfarte vi også hvordan vi gjennom samarbeid med media kan oppnå resultater på områder som Sjømannskirken engasjerer seg i. Et eksempel på dette er da sjømannsprest Lars Haugan i Pattaya varslet sin bekymring for situasjonen til de thai-norske barna i regionen. Drahjelp fra først VG og siden TV2 og andre medier bidro til en god dialog med barne- og familiedepartementet. De er nå i gang med å sette inn tiltak for å bedre situasjonen.

27. april sendte vi ut det første **nyhetsbrevet** over epost. Det sendes ut siste fredag i hver måned til blant annet kretsstyret, kirkeråd, menighetsblad og alle som ønsker informasjon om Sjømannskirkens arbeid. Pr. desember 2007 var det ca. 2000 mottakere av Sjømannskirkens nyhetsbrev.

Sjømannskirkens magasin **B&H** har hatt en god utvikling i 2007. Opplaget steg med 14 000 eksemplarer i 2007 til 30 000 ved årsskiftet. Magasinet mistet 1 773 betalende abonnenter, men fikk 4 944 nye, hovedsakelig gjennom at støttemedlemmer av Sjømannskirken nå mottar B&H. I tillegg er det et økende antall blader som deles ut på sjømannskirkene over hele verden. I februar 2007 ble bladet hedret med bronse i kategorien "Norges beste bedriftsblad" av Kommunikasjonsbransjen.

4.3. MARKEDSAVDELINGEN

Markedsavdelingen samlet inn gaver, omsatte lodder/kalendere i privatmarkedet, stod for tjenesteavtaler og bidrag i bedriftsmarkedet med et nettoresultat til hovedkassen på 36,7 millioner. 25% av beløpet kom fra bedriftsseksjonen og 75 % fra privatmarkedet. Avdelingens nettobidrag har vokst med 5,6 millioner i forhold til 2006 og er hele 6,3 millioner over budsjett for 2007.

Vi erfarer bidragsvekst gjennom **Fast givertjeneste, Støttemedlemskap, DM-kampanjer** og **girovedlegg** i B & H. En fin økning har det også vært i bidrag fra rederier/ bedrifter og fra offshore/supply. Avdelingen har høsten 2007 også samarbeidet med Gran Canaria stasjon om økt lokal fundraising.

Salgsresponsen i **TM-markedet** er generelt svakt nedadgående. Vi registrerer noe mindre giverslitasje enn tidligere. En sannsynlig årsak til dette er at vi har engasjert en egen medarbeider til å overvåke og kvalitetssikre salgssamtaler som utføres av våre innleide telefonselgere.

Ved utgangen av 2007 var det inngått **127 tjenesteavtaler** med norske rederier og offshoreselskaper og med bedrifter og institusjoner som har landsmenn i utlandet. Tilsvarende tall for 2006 var 98.

Avtalene bidro med 9.2 millioner til hovedkassen. De tradisjonelle rederiene i utenriksfart er fremdeles den største inntektskilden.

Det har vært en betydelig innsats på å oppsøke nye bedrifter dette året. Dette er et krevende og til tider tungt arbeid. Selv om vi slipper til på et informasjonsmøte kan det være lang vei frem til en beslutning om samarbeid. Tålmodighet, frimodighet og utholdenhet gir allikevel resultater.

De største og mest aktuelle bedriftene er allerede i boks. Vi har nå også henvendt oss til bedrifter som ikke har norske utestasjonerte, men med mange på reise. Her ligger det muligheter også for fremtiden.

Markedsavdelingen er sårbar på mannskapssiden og nyrekruttering må prioriteres fremover.

4.3 KRETSARBEIDET

Budsjettmålet for kretsarbeidet ble nådd med et bruttoresultat på ca 7.6 millioner, - dette til tross for at foreningsavgangen i 2007 ble større en på lenge. Vi ”mistet” 64 foreninger.

Noe av årsaken til denne avgangen er opprydding i kartotekene og kritisk gjennomgang av registre. Foreninger som ikke har vært aktive over en lengre periode, ble strøket. Men vi må nok også registrere nedleggelse av aktivt arbeid i 2007. Vi vet at foreningene legger ned med liten glede. Men alder, færre medlemmer og liten rekruttering, gjør det ofte umulig å fortsette. Vi sitter igjen med stor takknemlighet og respekt for den store innsatsen som så mange foreningsmedlemmer har vist Sjømannskirkens arbeid i svært mange år.

Med en liten omskrivelse av et kjent bibelsitat kan vi gjerne si: ”Lær oss å telle våre velsignelser”. Ved utgangen av 2007 kunne vi telle 522 slike forenings-velsignelser.

Festivaler og messer blir mer og mer viktige møtepunkter. Her treffer vi mange mennesker som vi normalt ikke får i tale gjennom vårt tradisjonelle arbeid. Vi har i 2007 blant annet deltatt på Moldejazz, Oslo Jazzfestival, Reiselivsmesser i Lillestrøm og Bergen, Festspillkonsert i Bergen og Sildajazz i Haugesund.

Primæroppgavene, - **foreningsarbeidet** og forkynnende oppgaver prioriteres fremdeles høyt og er den aktivitet det fortsatt brukes mest tid på.

I 2007 viser **reiseaktiviteten** et mindre tilfredsstillende økonomisk resultat. Vi tror imidlertid at turene er viktige for å holde interessen for Sjømannskirken oppe, og ikke minst for å rekruttere nye

støttespillere. Vi kommer til å foreta en revitalisering av turaktiviteten fra 2009, og det er inngått samarbeidsavtale med ny turoperatør.

Arbeidet mot **menighetene** har høy prioritet, spesielt i Bergen og Hordaland hvor Regionleder i Vest har dette som ”pilotprosjekt” og satsingsområde. Det er gjennomført prostisamlinger flere steder i Sogn og Hordaland. Vi venter oss resultater av dette arbeidet på litt sikt.

”Fest på Kjerka” opplegg, kontakt mot kirkestab og kirkens valgte organer på lokalplan har også høy prioritert. Flere kretser har weekendsamlinger for tidligere ansatte i utarbeidet, nyttige og viktige arrangement. Region Agder har i flere år hatt et slikt vellykket høstopplegg på Hovden.

Alle kretser har evaluert driftsåret 2007 og satt seg nye mål.

Målsetning for 2008 kan sammenfattes slik:

- Fortsatt prioritere foreningspleie.
- Pleie kontakt med menighetene, forsøke på få disse til å etablere en menighetskontakt for Sjømannskirken, delta på prostisamlinger..
- Prioritere informasjonsarbeidet
- Lage database over frivillige, holde samlinger for frivillige
- Arrangere turer
- Prioritere regionalt samarbeid
- Prioritere skolebesøk, Rotary og samlinger for eldre

5. ØKONOMI

Driftsresultatet for 2007 er positivt med 5,416 mill kroner. Andre inntekter og netto finansinntekter på 0,624 mill kroner bedret årsresultatet ytterligere slik at hovedkassens regnskap kan presenteres med et positivt resultat på kr **6.039.700**.

Vi har hatt langt større inntekter gjennom testamentariske gaver enn budsjettet. Det samme er tilfelle med inntekter fra markedsavdelingens innsamlingsarbeid.

Dette og flere andre forhold gjør at vi har hatt en fin inntektsutvikling i året som er omme.

Vi har også vaktet kostnadene og ser at dette har gitt gode resultater. Vi sprekker på ekstraordinære tilskudd og pensjonskostnader, men dette er kjente størrelser.

Statstilskuddet er innkommet tilnærmet tilsvarende budsjett og likt med bevilgning på 55,5 mill kroner. Dette er en økning fra 2006 på 6,85 %. Dette reflekterer et tilskudd for 108 årsverk á ca. 514 000 kroner pr årsverk.

Vi har nå noen års erfaring med den nåværende finansieringsmodellen, med en sats pr årsverk for et gitt antall stillinger. For Sjømannskirken er dette en god modell. Men vi finner grunn til å minne om at etter at modellen ble etablert, (budsjettinnstilling S. nr. 12 – 1999-2000), var det en klar forutsetning fra en enstemmig Kirke- og undervisnings komité om at

....”*Sjømannsmisjonen må få justeringer i budsjettet i tråd med lønns- og prisutviklingen for øvrig og ha mulighet til utvidet støtte ved eventuell ny virksomhet*”. Komiteen har gjentatt dette ved senere anledninger. De siste årene har det ikke vært gitt støtte til nye årsverk, utover tekniske justeringer ved at stillinger som har vært finansiert annetsteds er flyttet. Samtidig har utfordringene fra et stadig økende antall nordmenn i utlandet vokst, og Sjømannskirken har hatt en betydelig økning av virksomhetens omfang de siste år. Vi erfarer at samspillet mellom Sjømannskirken og norske myndigheter er økende. Norske utenriksstasjoner gjør seg i stadig større grad bruk av Sjømannskirken og er på mange steder pådriver for opprettelse av nytt arbeid og/eller styrking av eksisterende.

De siste årene har det blitt et stadig større gap mellom faktisk antall årsverk i Sjømannskirken, og antall årsverk med statlig tilskudd. I inneværende år er differansen på 51,28 årsverk. Dette er bakgrunnen for at vi for 2009 tillater oss å søke om tilskudd til fem nye årsverk.

Vi har i 2007 på nytt fått bevist at mange trofaste støttespillere ønsker å støtte Sjømannskirkens arbeid. Årets overskudd er høyere enn det vi hadde forventet. Våre muligheter til å kunne satse videre på investeringer i Sjømannskirker, boliger etc. er avhengig av vår evne til å generere overskudd og vi må derfor kunne være tydelig på vårt behov for å gå med overskudd.

Organisasjonen har gjennom godt inntektsarbeid og fint samarbeid med myndighetene gjort det mulig å utvikle våre tjenester og vårt samspill med nordmenn i utlandet. Dette gjøres gjennom en medarbeiderflokk som på alle plan evner å tenke nøysomhet og omtanke for bruk av innsamlede midler i sitt daglige virke. For en organisasjon som vår er sunn økonomitankegang på alle plan en forutsetning for at vi skal lykkes i å drive organisasjonen videre mot de mål vi har satt oss.

6. HOVEDSTYRET

Hovedstyret har vært samlet til fem møter og behandlet 67 saker.

Nedenfor følger kommentar til noen av sakene:

6.1. "VEIKART"

Det handler om å kartlegge utviklingstrekk med konsekvenser for organisasjons arbeid. Globaliseringen generelt og det norske folks gode økonomi spesielt, bidrar til å øke nordmenns aksjonsradius. Nye markeder åpner seg for reiseliv, næringsliv og studier. Liberalisert flytrafikk og skjerpet konkurranse fører til kraftig reduserte billettpriser og stadig mer omfattende rutenett. Vi merker at det blir stadig færre områder der norske statsborgere *ikke* ferdes. Det er først og fremst feriereiser som øker, mens teknologi erstatter mye av behovet for arbeidsrelaterede reiser. Mens det ser ut til at relativt sett færre nordmenn vil ferdes i våre nærmeste naboland, finner vi flere i Sør- og Øst-Europa og Sør- og Sør-Øst Asia. Veikartet viser

- at vi i for øyeblikket og i hovedsak er der vi bør være med våre store og tunge etableringer, men nye stasjoner i mindre målstock kan bli aktuelt innen rimelig tid
- nettverket av ambulerende tjenester blir stadig tettere og blir et stadig mer strategisk redskap for å oppdage og kartlegge nye steder/områder som bør inngå i vår betjening
- at den største økningen av uteboende nordmenn først og fremst vil være knyttet til ferie/fritid/pensjon. På dette området vil Sjømannskirken møte svært store diakonale utfordringer i tiden fremover
- at eksisterende stasjoner også må bli mer oppsøkende i sine regioner

6.2. HØRINGSUTTALELSE OM NY EKTESKAPSLOV

I sin høringsuttalelse vedr Regjeringens forslag til felles ekteskapslov for ulikekjønnede og likekjønnede par, uttalte hovedstyret blant annet:

- Sjømannskirken har som sitt utgangspunkt at ekteskapsbegrepet fortsatt skal forbeholdes det offisielt inngåtte og forpliktende samlivet mellom mann og kvinne. Vi ønsker å fremheve at ekteskapet mellom mann og kvinne er en grunnleggende ordning i samfunnet som har en sentral teologisk og moralsk begrunnelse i kirkens lære og tradisjon. Vi mener at ekteskapet står i en særstilling og vil nødvendigvis være noe annet enn et ordnet partnerskap mellom to mennesker av samme kjønn. Det at det i det ene tilfellet, når det gjelder ekteskap, er tale om par med forskjellig kjønn og i det andre om to av like kjønn, utgjør en grunnleggende forskjell. Ekteskapet mellom mann og kvinne er begrunnet i kristen tradisjon og tenkning, og er en felles verdi i vår kulturtradisjon i vid forstand.

Sjømannskirken vil fastholde at ekteskapsbegrepet forbeholdes det offisielt inngåtte og forpliktende samlivet mellom mann og kvinne.

Sjømannskirken fremholder viktigheten av at alle som ønsker en forpliktende ramme omkring sine samliv, har de samme samfunnsmessige rettigheter og plikter. Vi er likevel av den oppfatning at bestemmelser som gjelder hvilke rettigheter og rettsvirkninger ulike samlivsformer har, bør fremgå av og reguleres i de respektive lovene.

Vi anser partnerskapet, slik det i dag reguleres og beskrives gjennom partnerskapsloven, på mange måter er sammenlignbart med ekteskapet, men fremholder fortsatt at man ikke fullt ut kan se på de to samlivsformene som samme sak....

Det er vår oppfatning at ekteskapet fortsatt bør forbeholdes en tydelig ramme som en institusjon som regulerer forholdet mellom mann og kvinne, mens samfunnet samtidig sørger

for å ha andre samfunnsmessige ordninger som gir andre samlivsformer like rettigheter og plikter.

6.3. HOMOFILT SAMLEVENDE OG ANSETTELSE I KIRKEN

Hovedstyret har ved flere anledninger siste året drøftet spørsmål knyttet til ansettelse av homofilt samlevende i vigslede stillinger.

I ansettelsessaker har det vært slik at Sjømannskirken forholder seg til de vedtak som fattes i Kirkemøtet for Den norske kirke. Dette har hatt som konsekvens at vi ikke ansetter personer som lever i partnerskap/homofilt samliv i stillinger i det operative arbeidet i organisasjonen, jfr Kirkemøtets vedtak i 1997.

I november 2007 vedtok Kirkemøtet å åpne for "tilsettelse og vigsling i Den norske kirke av homofile i partnerskap".

Etter vedtaket i Kirkemøtet, hadde Sjømannskirkens hovedstyre to muligheter, enten straks å konkludere at organisasjonen uten videre ville være lojal også til det nye vedtaket, eller å sette i gang en egen prosess før en fattet en konklusjon i spørsmålet. Hovedstyret valgte den siste fremgangsmåten

Inntil prosessen er slutført og Hovedstyret har fattet nytt vedtak i saken, vil Sjømannskirken holde fast ved nåværende ansettelsespraksis og ikke ansette personer som lever i homofilt samliv.

Proessen gjennomføres ved at generalsekretæren innleder til samtale om saken på våre fire regionale medarbeidersamlingene ute i verden, på samlingen for organisasjonens kretsansatte, og i eget møte med administrasjonen.

Vi regner også med å drøfte temaet under årets generalforsamling.

På bakgrunn av det som kommer frem i disse samtalene, ved å ha bevissthet på det som ellers er fremkommet i denne saken i ulike organer i Den norske kirke, og sammen med egne vurderinger, må hovedstyret fatte en beslutning i saken.

I mellomtiden trenger vi visdom til å lese og tolke to tekster samtidig, bibelteksten og mennesketeksten. Vi må på én og samme tid både forstå og forholde oss til det som står skrevet og til det livet som leves rundt oss. Dette er to avgjørende omsyn som vi må gjøre vårt ytterste for å få til å balansere.

Også i Sjømannskirken er de fleste synspunkter i denne saken representert. For svært mange mennesker er dette en sak om griper på dypt plan, uansett hvilket standpunkt en har. Vi må regne med at uansett hvilken konklusjon vi kommer frem til, er det noen som vil bli skuffet.

Vår bønn og vårt håp er likevel at vi også i fortsettelsen kan stå sammen om det viktigste, å arbeide for at organisasjonens visjon skal bli realisert; at mennesker i møte med Sjømannskirken kan få mot til tro, håp og engasjement.

6.4. SAMARBEIDSAVTALER

UTENRIKSDEPARTEMENTET

I juni 2007 ble det etter initiativ av utenriksminister Jonas Gahr Støre inngått en formell samarbeidsavtale med Utenriksdepartementet.

Sjømannskirken og de norske utenriksstasjoner har levd side om side i over 100 år.

Samarbeidet har som regel både vært tett og godt. Men det har ikke vært formalisert i noen avtale og ikke alltid like forutsigbart. Av og til har det også i for stor grad vært personavhengig.

Formålet med den nye avtalen er å styrke felles arbeid for nordmenn i utlandet. I følge avtalen skal partene ”bruke hverandres nettverk og kompetanse både i Norge og i utlandet for å nå felles mål om å ivareta norske interesser og norske borgeres ve og vel”. Etter tsunamien i 2004 har UD opplevd et veldig forventningspress fra enkeltpersoner som forventer at norske myndigheter stiller opp for dem, samme hvor de er i verden. Heller ikke UD har ubegrensede ressurser. Derfor blir samarbeid med slike som Sjømannskirken om den menneskelige ivaretagelse så viktig. – *Avtalen vil understreke mange av berøringsflatene vi har i dag og bedre automatikken i kontakten mellom stasjonene og Sjømannskirken. Vi skal ringe hverandre oftere der vi kan være til hjelp for andre. Alt borger for at vi skal jobbe tett sammen*, sa utenriksminister Støre da avtalen ble inngått.

KIRKENS NØDHJELP

I juni 2007 ble det også inngått en samarbeidsavtale med Kirkens Nødhjelp (KN).

Her handler det om samarbeid om fasteaksjonen, konkrete prosjekter, deltagelse i regionale samlinger og oppfølging av KN's utestasjonerte medarbeidere.

Dette vil i praksis si at

- Sjømannskirken oppfordrer sine stasjoner til å aktivt å delta i KN's fasteaksjon
- Sjømannskirkens stasjoner kan i samarbeid med KN velge konkrete prosjekter som kirkene støtter økonomisk. KN forplikter seg til å gi konkrete tilbakemeldinger om utviklingen i prosjektet
- Sjømannskirkens ambulerende prester stiller seg til disposisjon som støtte og samtalepartner overfor KN's medarbeidere i aktuelle områder
- Det avholdes årlige evalueringsmøter mellom ledelsen i de to organisasjonene

6.5. KLIMA OG MILJØ

Vi er en organisasjon hvor våre medarbeidere reiser mye. Hovedstyret har vurdert om vi skal inngå en ordning med klimavoter for flyreiser. Foreløpig har vi valgt å ikke gjøre dette. I stedet har vi besluttet å sette av et beløp til et fond som kan brukes til CO2 nøytraliserende tiltak på kirkene våre. Beløpets størrelse er for 2008 satt til kr 250.000 og tilsvarer det dobbelte av hva vi hadde måttet betale i klimavoter. Med tiltak i denne sammenheng tenker vi ulike former for utbedring av oppvarmings- eller avkjølingskilder som kan redusere utslipp, etterisolering og andre tiltak som er dokumenterbart energi- og utslippsreducerende. .

Vi ønsker derfor å invitere alle våre stasjoner til å søke om midler fra dette fondet. For at dette skal ha en effekt, vil det være den eller de stasjoner som har de beste og mest effektive tiltakene som vil bli tildelt midler fra fondet. Det vil derfor ikke bli et først til mølla prinsipp for tildeling av midler, men vi vil sette en søknadsfrist og det eller de beste tiltak som er innkommet innen fristen, vil bli tildelt midler. Søknaden må inneholde en god beskrivelse av tiltaket, med informasjon og dokumentasjon om hvilken effekt tiltaket er beregnet til å ha. Det er ikke først og fremst driftsutgiftsbesparelser vi er ute etter, det er CO2 reduksjon vi forsøker å bidra til. Søknaden må også inneholde informasjon om total kostnad for prosjektet, og eventuell egenfinansieringsgrad.

Sjømannskirken ønsker samtidig å sette et bredt fokus på eget forbruksmønster både på det organisasjonsmessige plan, men også på privat plan. Vi oppfordrer derfor staber, kirkeråd og menigheter å sette i gang en diskusjon i om hvordan den lokale kirke kan bidra til å redusere den totale mengde klimautslipp.

Hovedkontoret har en prosess i gang for å bli såkalt miljøfyrtårn sertifisert. Det dreier seg her om enkle tiltak som kan gi god effekt. Hvis alle våre stasjoner går inn i tilsvarende prosesser, vil den samlede effekt kunne bli betydelig.

7. AVSLUTNING

Ofte når Jesus møtte et annet menneske, innledet han samtalen med å spørre: - *Hva vil du jeg skal gjøre for deg.* Av dette lærer vi viktigheten av å være brukerorientert.

Sjømannskirken ønsker at særlig to forhold skal stå sentralt i våre møter med mennesker:

På den ene siden handler det om menneskets *uttalte* behov og hva mennesket selv opplever som verdifullt og viktig for seg.

På den andre siden handler det om det som kirken ut fra sitt trosgrunnlag mener er verdifullt for mennesket, selv om dette kan være *uuttalte* behov fra menneskets side.

Dette doble anliggendet avspeiles i organisasjonens nye verdidokument som Hovedstyret vedtok høsten 2007. Her sies det at Sjømannskirken skal ha et helhetskirkelig tilbud som omfatter fem hovedområder:

- *gudstjenester, forkynnelse, trosopplæring, kirkelige handlinger og diakoni*
- *beredskap og krisehåndtering*
- *sosiale og kulturelle møtesteder*
- *brobygging til det lokale kirkeliv og den lokale kultur*
- *familie- og relasjonsrådgivning*

Mennesker som møtte Jesus da han vandret rundt på gater og torg, ble trukket inn i en ny og annerledes virkelighet. Denne virkeligheten kalte Jesus Guds rike. Mennesker erfarte noe helt nytt ved at Jesus møtte dem, stoppet opp, kalte dem ved navn og talte med dem. Han berørte dem, velsignet dem, spiste og gråt sammen med dem. Han lindret og helbredet sykdom. Han forkynte og viste dem et troverdig bilde av Gud og Guds rike.

Gjennom Jesus var Guds rike plutselig kommet nær og blitt synlig. Jesus ga en forsmak på fullkommenhetstilstanden i det kommende Guds rike, - med en ny himmel og en ny jord der nød og smerte ikke finnes lenger. Ved sin omsorg for mennesket i sin totalitet, gav Jesus oss en forsmak på det som en dag skal utfolde seg i full blomst.

Også Sjømannskirkens grunnleggende mål er å fremme Guds rike.

Og vi tror at skal målet bli realisert, handler det både om å svare på menneskets uttalte så vel som dets uuttalte behov. Vi tror det er noe av dette det handler om når det i boken "*Missiologi i dag*"² sies:

- I evangeliens tale om Guds rike dreier det seg om Guds spesielle nærvær i Jesus til menneskers frelse, og "frelse" da i omfattende mening. Derfor er omvendelse og syndstilgivelse knyttet til riket sammen med redning fra sykdom, død og nød av ulikt slag og befrielse fra ondskapens makter. Guds rike er frelsens og forløsningens "sted", hvor mennesker restitueres til gudsfellesskap i radikal og omfattende forstand.

Vi håper og tror at Sjømannskirkens helhetskirkelige tilbud, slik det er beskrevet i de fem punktene ovenfor, vil bidra til "frelse" i en slik omfattende mening. Også vi har et ønske om at mennesker skal erfare noe nytt ved at vi stopper opp, kaller dem ved navn og samtaler med dem. Også vi ønsker å berøre og velsigne, spise og gråte sammen et annet menneske, lindre og avhjelpe sykdom. Gjennom både våre tale og vår handling ønsker vi å tegne et troverdig

---

² Redigert av Berentsen, Engelvik og Jørgensen

bilde av Gud og Guds rike. Vi ønsker at mennesker skal komme til tro og bli frelst, - og vi ønsker å gi praktisk livshjelp til det livet som skal leves her og nå.

Bergen april 2008

I hovedstyret for
Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet

Kari Gran Bøe (leder), Per Barsnes (nestleder),
Einar Askvig, Nora Blaasvær, Anne K.M.Frivold,
Finn Roar Aamodt, Torhild Widvey, Jofrid Landa,
Morten Høst, Kari Ulveseth

Kjell Bertel Nyland (generalsekretær)